

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครอง

ผู้ประสบภัยจากรถที่เป็นเด็กโดยการใช้เบาะนั่งนิรภัยเด็ก

ประเทศไทยมีกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองเด็ก คือ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 โดยมาตรา 23 กำหนดให้ผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนเด็กและมีให้เด็กตกอยู่ในภาวะอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ ซึ่งถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน (Basic Rights) ที่เด็กและเยาวชนจะได้รับการปกป้องจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เพราะถือว่าเด็กในช่วงวัยนี้ ยังไม่สามารถดูแลตนเองได้ แต่ในกรณีของอุบัติเหตุทางถนนยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองผู้โดยสารที่เป็นเด็กโดยตรง ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีการพิจารณาถึงข้อกำหนดและข้อบังคับให้บิดา มารดาหรือผู้ปกครอง ตระหนักถึงความปลอดภัยของเด็กในการเดินทาง โดยรถยนต์หากเกิดอุบัติเหตุขึ้น เมื่อพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการเดินทาง ได้แก่ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 โดยเฉพาะพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจราจร เพราะเป็นกฎหมายที่ถูกบัญญัติออกมาใช้บังคับเพื่อจัดระเบียบการจราจรทางบก เพื่อส่งเสริมและควบคุมให้เกิดความปลอดภัยในการจราจร และมีความปลอดภัยทั้งชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สิน ทั้งของผู้ขับขี่เอง รวมไปถึงผู้อื่นที่อาจได้รับผลกระทบด้วย กลับพบว่าความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับผู้โดยสารที่เป็นเด็กซึ่งเป็นกลุ่มผู้ใช้รถใช้ถนนที่มีความเปราะบางมากที่สุดกลับถูกละเลยและไม่ได้ถูกคำนึงถึง โดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 123 วรรคสอง ที่กำหนดเพียง “ให้ผู้ขับขี่และผู้โดยสารต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัย” แต่กรณีหากมีผู้โดยสารที่เป็นเด็กกลับไม่มีข้อกำหนดใด ที่กำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ต้องปฏิบัติต่อเด็กอย่างไร ในขณะที่เด็กเป็นผู้โดยสารในรถยนต์ และไม่มีข้อกำหนดและบังคับถึงการติดตั้งอุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่ปลอดภัย

4.1 ปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็กในการโดยสารรถยนต์

ในการจราจรทางถนนนั้นผู้ใช้รถใช้ถนนยังคงขาดวินัยและจิตสำนึกในการปฏิบัติตามข้อปฏิบัติ ข้อห้ามตามกฎหมายจราจร หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า กฎจราจร (Traffic Regulations) และผลกระทบหรือความเสียหายที่ตามมาต่อผู้ใช้รถใช้ถนนเอง ต่อสังคมและประเทศชาติ จึงมักจะทำให้เกิดความไร้ระเบียบ ก่อให้เกิดอุบัติเหตุทางการจราจรทางถนนจนเกิดความสูญเสียและความเสียหายมหาศาล โดยเฉพาะที่มาจากผู้ขับขี่เป็นส่วนใหญ่ การขาดวินัยและขาดจิตสำนึกจึงมีโอกาสมาก่อนให้มีการกระทำความผิดบ่อยครั้งมากขึ้นจนเกิดความเคยชินคิดเป็นนิสัยและทำให้ไม่ใส่ใจต่อข้อปฏิบัติ ข้อห้ามตามกฎหมายจราจร การใช้บังคับ และโทษที่จะได้รับ และเมื่อมีการกลับมาบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด ผู้ใช้รถใช้ถนนมักจะกลับมาปฏิบัติให้ถูกต้องได้ไม่นาน เพราะสิ่งที่กระทำไม่ได้มาจากข้างในที่เป็นวินัยและจิตสำนึก¹

4.1.1 ปัญหาการคุ้มครองเด็กในการโดยสารรถยนต์ ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายที่ถูกบัญญัติออกมาใช้บังคับ เพื่อจัดระเบียบการจราจรทางบก เพื่อส่งเสริมและควบคุมให้เกิดความปลอดภัยในการจราจร และมีความปลอดภัยทั้งชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินทั้งของผู้ขับขี่เอง รวมไปถึงผู้อื่นที่อาจได้รับผลกระทบด้วย ทั้งยังมุ่งคุ้มครองสังคม และควบคุมพฤติกรรมของผู้ขับขี่ โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดนิยามการจราจร การออกกฎ อำนาจของเจ้าหน้าที่ และคำสั่งอุทธรณ์ตามหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัตินี้ รวมไปถึงการกำหนดความผิดและบทลงโทษ โดยกำหนดให้ผู้ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนี้มีความผิดและต้องรับโทษทางอาญา (Criminal Penalty)

ตามที่พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 123² วรรคสอง ได้บัญญัติให้ “ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่ขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์ รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์ และคนโดยสาร

¹ กิตติธัช ขุนเจริญ. (2560). *มาตรการทางกฎหมายเพื่อเพิ่มความปลอดภัยทางถนน: ศึกษากรณีคนเดินเท้าใช้ทางข้าม*. สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายมหาชน, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. หน้า 68.

² มาตรา 123 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถยนต์ยอมให้ผู้อื่นนั่งที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับที่นั่งผู้ขับขี่รถยนต์เกินสองคน

ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่ขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์ซึ่งนั่งที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับที่นั่งผู้ขับขี่รถยนต์รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์ และคนโดยสารรถยนต์ดังกล่าวต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่โดยสารรถยนต์ด้วย

ประเภทหรือชนิดของรถยนต์ ลักษณะ และวิธีการใช้เข็มขัดนิรภัยตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

รถยนต์ดังกล่าว ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่โดยสารรถยนต์ด้วย” แต่สำหรับผู้โดยสารเด็ก ที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 9 ปี จะตัวเล็กเกินไปสำหรับเข็มขัดนิรภัย (Safety Belt) ที่ได้รับการติดตั้งในรถยนต์ที่ผลิตจากโรงงาน จึงพบเห็นได้บ่อยครั้งว่ามีการพาเด็กโดยสารรถยนต์โดยที่แม่นั่งบนเบาะที่นั่งรถยนต์แล้วอุ้มเด็กไว้ที่คอกหรือกอดไว้ที่หน้าอกของแม่ หรือเด็กที่โตสามารถนั่งบนเบาะรถยนต์ได้เอง บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ก็จะทำให้เด็กนั่งโดยที่ไม่ได้คาดเข็มขัดนิรภัย เนื่องจากหากคาดเข็มขัดนิรภัยในเด็กแล้ว พบว่าส่วนที่ต้องรัดบริเวณหน้าตักก็จะขึ้นไปรัดอยู่บนท้อง ส่วนที่ต้องอยู่บริเวณหัวไหล่ก็จะไปคาดอยู่ตรงคอ ตรงจุดนี้ หากเกิดอุบัติเหตุ อาจทำให้เด็กเป็นอันตรายได้ เพราะเมื่อรถยนต์หากมีการเบรคอย่างกะทันหัน หักเลี้ยวอย่างฉับพลัน หรือชนอย่างรุนแรง สิ่งที่เกิดขึ้นในทันทีก็คือ ร่างของเด็กจะหลุดออกจากที่นั่งไปกระแทกกับแผงคอนโซลหน้ารถ หรือกระแทกกับกระจกหน้ารถ แล้วทะลุกระจกออกไปนอกรถ หรือประตูรถอาจเปิดออก แล้วเด็กกระเด็นออกไปนอกรถ และด้วยรูปร่างที่เล็กบอบบางของเด็ก จึงทำให้กะโหลกศีรษะ กระดูกซี่โครง แขนขา แตะหัก ปอด หัวใจ รวมทั้งอวัยวะภายในช่องท้องต้องชอกช้ำ หรือฉีกขาด โดยเฉพาะศีรษะของเด็ก ที่หากเกิดการกระแทกอย่างรุนแรง อาจทำให้มีเลือดออกในสมอง เป็นเหตุแห่งความพิการ หรือเสียชีวิตได้ และโดยที่เด็กยังมีการเจริญเติบโตของร่างกายไม่เต็มที่ โครงสร้างทางด้านร่างกายระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่มีความแตกต่างกัน เช่น ขนาดของศีรษะของเด็กที่มีขนาดใหญ่ประมาณร้อยละ 60 ของร่างกาย ทำให้เมื่อเกิดอุบัติเหตุ กระดูกต้นคอ (Neck) หักได้ง่าย มีเลือดออกในกะโหลกศีรษะและปอดง่าย รวมถึงตัวและม้ามของของเด็กโดยปกติจะแล้วออกมาทำให้ตัวแตกม้ามแตกได้ง่ายกว่าผู้ใหญ่ ประกอบกับเมื่อเด็กใช้ผลิตภัณฑ์ในรถยนต์ที่ถูกออกแบบอุปกรณ์สำหรับผู้ใหญ่ เช่น การออกแบบที่นั่งรถยนต์ รวมถึงตำแหน่งเข็มขัดนิรภัยในรถยนต์ยังเพิ่มโอกาสให้เด็กได้รับบาดเจ็บสูงขึ้น เนื่องจาก เป็นการออกแบบสำหรับผู้โดยสารที่เป็นผู้ใหญ่ การที่เด็กมีรูปร่างต่างจากผู้ใหญ่ไปนั่งผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบสำหรับผู้ใหญ่ จึงทำให้เกิดอันตรายได้

ในกรณีที่มีการเดินทางโดยรถยนต์นั้น พบว่ามีเพียงบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง เพียงบางครอบครัว ที่เล็งเห็นถึงความสำคัญในการติดตั้งเบาะนั่งนิรภัยเด็กเพื่อความปลอดภัยของเด็ก ทั้งนี้ บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง สามารถปกป้องและลดความรุนแรงของการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุให้กับเด็กซึ่งเป็นบุคลากรของประเทศที่จะเจริญเติบโตในวันข้างหน้า โดยคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization (WHO)) กล่าวว่า การใช้เบาะนั่งนิรภัยเด็กในรถยนต์ จะมีส่วนช่วยลดการเสียชีวิตของเด็กได้ถึงร้อยละ 70 ในปัจจุบัน 96 ประเทศทั่วโลก มีกฎหมายบังคับใช้เบาะนั่งนิรภัยเด็ก แต่โดยส่วนใหญ่เป็นประเภทในกลุ่มที่มีรายได้สูง ส่วนกลุ่มประเทศรายได้ต่ำและปานกลาง ยังคงให้ความสำคัญกับเรื่องนี้น้อยมาก จากการประเมินการบังคับใช้กฎหมาย

เกี่ยวกับเบาะนั่งนิรภัยเด็กของประเทศไทยโดยองค์การอนามัยโลก (WHO) กลับพบว่าประเทศไทยให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เท่ากับศูนย์³

ในประเทศไทยประเมินว่ามีการใช้เบาะนั่งนิรภัยเด็ก (Child Safety Seat) น้อยมาก สาเหตุมาจากการไม่ตระหนักถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับเด็กที่อยู่บนรถยนต์ และเห็นว่าหากเป็นเด็กเล็ก บิดามารดา หรือผู้ปกครอง จะอุ้มให้เด็กอยู่ระหว่างตรงกลางระหว่างรถกับผู้อุ้ม เมื่อเกิดแรงกระแทกจึงมีโอกาสดังกล่าวที่เด็กจะกระเด็นหลุดออกจากอ้อมกอดได้ เพราะตัวผู้อุ้มมีเข็มขัดนิรภัย (Safety Belt) ช่วยรัดร่างกายไม่ให้กระเด็นออกจากเบาะ ในขณะที่เด็ก ๆ มีเพียงอ้อมกอดคอยประคองไว้เพียงอย่างเดียว ซึ่งจะสังเกตเห็นได้ว่าเวลาที่มีข่าวการเกิดอุบัติเหตุ และมีเด็กที่อยู่บนรถส่วนใหญ่แล้วเด็กจะกระเด็นออกมาจากรถแล้วเสียชีวิต บางรายก็บาดเจ็บสาหัส ดังนั้น เบาะนั่งนิรภัยสำหรับเด็กจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่ควรละเลยเพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้แก่เด็ก⁴

ดังนั้น การที่พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 123 วรรคสอง ที่กำหนดเพียงให้ผู้ขับขี่และผู้โดยสารต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัย แต่ไม่ได้มีข้อกำหนดให้บิดามารดา หรือผู้ปกครอง ต้องปฏิบัติต่อเด็กอย่างไร ในขณะที่เด็กเป็นผู้โดยสารในรถยนต์ และไม่มีข้อกำหนดและบังคับถึงการติดตั้งอุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก เพื่อการเดินทางที่ปลอดภัย แสดงให้เห็นได้ว่าความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับผู้โดยสารที่เป็นเด็ก ยังไม่ได้ถูกคำนึงถึงอย่างจริงจังจากผู้ขับขี่หรือผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเท่าที่ควร อีกทั้งยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองเด็กจากการใช้ระบบยึดเหนี่ยวเด็กในรถ (Restraining Car Seat) เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในขณะเดินทาง หรือการใช้เบาะนั่งนิรภัยเด็ก (Child Safety Seat) หรือเบาะเสริม (Booster Seat)

โดยที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 44⁵ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับ

³ จุฑาทิพย์ ศรีประดิษฐ์. (2560). *กฎหมายเพื่อความปลอดภัยในการเดินทางสำหรับเด็ก ตอน Car Seat* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <http://ldp thailand.org/th/2016/09/> [2560, 1 กุมภาพันธ์].

⁴ เรื่องเดียวกัน,

⁵ มาตรา 44 ในกรณีที่หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปในด้านต่าง ๆ การส่งเสริมความสามัคคีและความสามัคคีของประชาชนในชาติ หรือเพื่อป้องกัน ระวัง หรือปราบปรามการกระทำอันเป็นการบ่อนทำลายความสงบเรียบร้อยหรือความมั่นคงของชาติราชบัลลังก์ เศรษฐกิจของประเทศ หรือราชการแผ่นดิน ไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายในหรือภายนอกราชอาณาจักรให้หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีอำนาจสั่งการระงับยับยั้ง หรือกระทำการใด ๆ ได้ ไม่ว่าการกระทำนั้นจะมีผลบังคับในทางนิติบัญญัติ ในทางบริหารหรือในทางตุลาการ และให้ถือว่าคำสั่งหรือการกระทำ รวมทั้งการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว เป็นคำสั่งหรือการกระทำ หรือการปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมายและ

ชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 ได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 14/2560 เรื่อง มาตรการการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก โดยให้เหตุผลในการออกคำสั่งคือ “โดยที่ปัจจุบันมีผู้ขับขี่รถหรือเจ้าของรถที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกจำนวนมาก โดยมีพฤติกรรมหลักเลี้ยวและเพิกเฉยต่อการบังคับใช้ทางกฎหมายซ้ำยังปรากฏว่ามีการกระทำความผิดดังกล่าวซ้ำอีกในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งความสงบเรียบร้อยของประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนน จึงจำเป็นต้องปรับปรุงกลไกและกำหนดมาตรการทางกฎหมายเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายอันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิรูประบบการคมนาคมขนส่งและความสงบเรียบร้อยของสังคมโดยรวม” และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 15/2560 เรื่อง มาตรการเพิ่มความปลอดภัยในรถโดยสารสาธารณะ

เป็นการใช้อำนาจตามมาตรา 44 ในการออกประกาศ 2 ฉบับที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติจราจรทางบก โดยอ้างว่าเป็นส่วนหนึ่งในปฏิรูประบบการคมนาคมและการขนส่ง เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยในการคมนาคม และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เช่น การบังคับให้ทุกคนต้องคาดเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์ หรือการบังคับให้รถตู้ต้องมีที่นั่งผู้โดยสารไม่เกิน 15 ที่นั่ง

การออกคำสั่งตามมาตรา 44 ที่ 14/2560⁶ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก บังคับให้ผู้โดยสารรถยนต์ทุกคนคาดเข็มขัดนิรภัย มีประโยชน์ 2 ต่อ ประการแรก คือ ช่วยป้องกันชีวิตผู้โดยสาร ซึ่งมีข้อมูลทางวิชาการว่าการคาดเข็มขัดนิรภัยจะช่วยให้ป้องกันชีวิตจากเหตุรุนแรงได้ถึงร้อยละ 34 โดยเฉพาะผู้โดยสารที่นั่งตอนหลังของรถยนต์ ซึ่งยังมีปัญหาเรื่องการไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ไม่เหมือนกับผู้โดยสารตอนหน้า คือ คนขับและคนนั่งข้างคนขับที่มีการคาดเข็มขัดนิรภัยมากขึ้น ซึ่ง

รัฐธรรมนูญนี้และเป็นที่สุด ทั้งนี้ เมื่อได้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว ให้รายงานประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติและนายกรัฐมนตรีทราบโดยเร็ว

⁶ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 14/2560

๑๓๑

๑๓๑

ข้อ 2 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 123 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2538 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่ขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์ และคนโดยสารรถยนต์ดังกล่าวต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่โดยสารรถยนต์ด้วย”

๑๓๑

๑๓๑

แต่เดิมก่อนมีการออกคำสั่งตาม มาตรา 44 ที่ 14/2560 เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก บังคับให้ผู้โดยสารรถยนต์ทุกคนคาดเข็มขัดนิรภัยทุกคนนั้น แต่เดิมมาตรา 123 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ที่กำหนดให้ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่ขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์ซึ่งนั่งที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับที่นั่งผู้ขับขี่รถยนต์รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์ ทำให้ผู้โดยสารรถยนต์ที่นั่งตอนหลังของรถยนต์แต่ละเลยในการคาดเข็มขัดนิรภัย ซึ่งจากการติดตามข้อมูลอุบัติเหตุมักพบว่า เวลาเกิดอุบัติเหตุจะเกิดแรงเหวี่ยงจนผู้โดยสารตอนหลังกระเด็นออกมานอกรถและเสียชีวิต แต่คนข้างหน้าไม่เป็นอะไร อย่างไรก็ตาม ยังพบว่ามีส่วนแม้ผู้โดยสาร ตอนหน้าจะคาดเข็มขัดนิรภัย แต่ผู้โดยสารตอนหลังไม่คาดเข็มขัดนิรภัย เมื่อเกิดอุบัติเหตุ ผู้โดยสารตอนหลังพุ่งออกมาก็ทำให้ผู้โดยสารตอนหน้าเสียชีวิตได้เช่นกัน เนื่องจากได้รับการกระแทกจากผู้โดยสารตอนหลัง และการออกคำสั่งตามมาตรา 44 ที่ 15/2560 เรื่อง เพิ่มความปลอดภัยโดยสารสาธารณะ และมีการเอาผิดเจ้าของรถหรือผู้ประกอบการด้วย เพื่อจะทำให้ผู้ประกอบการหรือเจ้าของต้องลงมามีส่วนร่วมรับผิดชอบมากขึ้น โดยที่ผ่านมาเงื่อนไขการจ่ายค่าตอบแทนคนขับ คือ ตามจำนวนรอบ หรือผู้โดยสาร ก็ทำให้เกิดปัญหาปรับแต่งรถให้บรรทุกได้มากขึ้น ขับรถเร็วเพื่อทำรอบ จนเกิดอาการหลับใน เมื่อผู้ประกอบการต้องร่วมรับผิดชอบด้วย ก็จะต้องเข้ามาช่วยแก้ปัญหาในส่วนเหล่านี้ นอกจากนี้ กฎหมายยังกำหนดขีดเรื่องจำนวนที่นั่งรถตู้ไม่ให้เกิน 13 ที่นั่ง เพื่อให้มีที่ว่างในการเดินไปยังประตูท้าย ซึ่งต้องมีการติดกลไกให้สามารถเปิดได้ ก็จะช่วยเพิ่มความปลอดภัยของผู้โดยสารมากขึ้น

การออกคำสั่งตามมาตรา 44 ที่ 14/2560 เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก บังคับคาดเข็มขัดนิรภัยผู้โดยสารรถยนต์ทุกคนนั้น ไม่ได้มีข้อกำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ต้องปฏิบัติต่อเด็กอย่างไรในขณะที่เด็กเป็นผู้โดยสารในรถยนต์ และไม่มีข้อกำหนดและบังคับถึงการติดตั้งอุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก เพื่อการเดินทางที่ปลอดภัย แสดงให้เห็นได้ว่า ความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องกับผู้โดยสารที่เป็นเด็ก ยังไม่ได้ถูกคำนึงถึงอย่างจริงจังจากผู้ขับขี่ หรือผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเท่าที่ควร อีกทั้งยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองเด็กจากการใช้ระบบยึดเหนี่ยวเด็กในรถ (Restraining Car Seat) เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในขณะที่เดินทาง ไม่ว่าจะเป็นเบาะนั่งนิรภัยเด็ก (Child Safety Seat) หรือเบาะเสริม (Booster Seat)

4.1.2 ปัญหาการคุ้มครองเด็กในการโดยสารรถยนต์ตามข้อกำหนดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

โดยที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติได้ออกข้อกำหนด เรื่อง กำหนดประเภทและชนิดของรถยนต์ ลักษณะและวิธีการใช้เข็มขัดนิรภัย⁷ ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2540 ได้แก้ไขปรับปรุงการกำหนด

⁷ ข้อ 1 ให้ยกเลิกข้อกำหนดกรมตำรวจ เรื่อง กำหนดประเภทและชนิดของรถยนต์ลักษณะและวิธีการใช้เข็มขัดนิรภัย ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2540

ข้อ 2 ให้ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารรถยนต์รักร่างกายไว้กับที่นั่งซึ่งติดตั้งเข็มขัดนิรภัยตามประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง หลักเกณฑ์การติดตั้งและคุณสมบัติของเข็มขัดนิรภัยสำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. 2555 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2555 และประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดแบบเข็มขัดนิรภัยและประเภทของรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกที่ต้องจัดให้มีเข็มขัดนิรภัย พ.ศ. 2555 ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2555

ข้อ 3 ประเภทและชนิดของรถยนต์ที่ต้องใช้เข็มขัดนิรภัยตามข้อ 2 ได้แก่

(1) ประเภทและชนิดของรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ได้แก่

(ก) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินเจ็ดคน

(ข) รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด

(ค) รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน

(ง) รถยนต์บริการ

(จ) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบสองคน

(ฉ) รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล

(ช) รถยนต์สี่ล้อเล็กรับจ้าง

(2) ประเภทและชนิดของรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก

(ก) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน 20 ที่นั่ง (เฉพาะรถตู้โดยสาร) ในประเภทการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง และการขนส่งส่วนบุคคล

(ข) รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน 20 ที่นั่ง (ลักษณะอื่นที่มีไฟรดตู้โดยสาร) และรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งเกินกว่า 20 ที่นั่ง ในประเภทการขนส่งประจำทาง หมวด 2 และหมวด 3 การขนส่งไม่ประจำทาง และการขนส่งส่วนบุคคล

(ค) รถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของ ทุกประเภทการขนส่ง

(ง) รถที่ใช้ในการขนส่ง ในประเภทการขนส่งโดยรถขนาดเล็ก

ข้อ 4 การใช้เข็มขัดนิรภัยตามข้อ 3 ให้เป็นไปตามเงื่อนไขและวิธีการ ดังต่อไปนี้

(1) รถตามข้อ 3 (1) (ก) (ข) (ค) และ (ง) ที่จดทะเบียนไว้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2531 เป็นต้นไป รถตามข้อ 3 (1) (ช) และรถยนต์ส่วนบุคคลที่เปลี่ยนประเภทมาจากรถยนต์สี่ล้อเล็กรับจ้างที่จดทะเบียนไว้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2555 เป็นต้นไป ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารที่นั่งตอนหน้าต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัย

ประเภทและชนิดของรถยนต์ที่จะบังคับให้มีการใช้เข็มขัดนิรภัยให้เกิดความเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 123 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม โดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 14/2560 เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก ลงวันที่ 21 มีนาคม 2560 ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จึงออกข้อกำหนดใน ข้อ 2 ให้ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารรถยนต์รักร่างกายไว้กับที่นั่งซึ่งติดตั้งเข็มขัดนิรภัย ตามประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง หลักเกณฑ์การติดตั้งและคุณสมบัติของเข็มขัดนิรภัยสำหรับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ พ.ศ. 2555 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2555 และประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดแบบเข็มขัดนิรภัยและประเภทของรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกที่ต้องจัดให้มีเข็มขัดนิรภัย พ.ศ. 2555⁸ ลงวันที่ 14 ธันวาคม 2555 และเมื่อ

(2) รถตามข้อ 3 (1) (ก) (ข) (ค) และ (ง) ที่จดทะเบียนไว้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไป ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารทุกที่นั่ง ต้องรักร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัย

(3) รถตามข้อ 3 (1) (จ) และ (ฉ) ที่จดทะเบียนไว้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2537 เป็นต้นไป ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารที่นั่งตอนหน้า ต้องรักร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัย

(4) รถตามข้อ 3 (1) (จ) ที่ผลิตหรือนำเข้าตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2555 เป็นต้นไป ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารทุกที่นั่ง ต้องรักร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัย เว้นแต่เป็นรถยนต์ลักษณะนั่งสองแถว ให้ผู้ขับขี่และคนโดยสารที่นั่งตอนหน้า ต้องรักร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัย

(5) รถตามข้อ 3 (2) (ก) และ (ข) ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารทุกที่นั่ง ต้องรักร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัย

(6) รถตามข้อ 3 (2) (ค) ที่ผลิต ประกอบ นำ เข้า หรือจดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2555 เป็นต้นไป ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารทุกที่นั่ง ต้องรักร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัย

(7) รถตามข้อ 3 (2) (ง) ที่จดทะเบียนไว้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2537 ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารที่นั่งตอนหน้า ต้องรักร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัย

ความในวรรคหนึ่ง (5) (6) และ (7) ไม่ให้ใช้บังคับกับที่นั่งตำแหน่งอื่นที่ไม่ใช่ที่นั่งผู้ขับขี่รถและที่นั่งผู้โดยสารตอนหน้าที่มีการจัดวางที่นั่งตามความยาวของรถซึ่งไม่มีการติดตั้งเข็มขัดนิรภัย

เมื่อผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารตามวรรคหนึ่งขึ้นนั่งประจำที่นั่งของตนแล้ว ต้องรักร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัย โดยใช้สายรัดร่างกายยึดเข้ากับที่นั่งของตนและต้องไม่ให้สายรัดหลุดออกได้ การปลดเข็มขัดนิรภัยต้องกระทำได้อย่างง่าย

ฯลฯ

ฯลฯ

⁸ ข้อ 1 ให้ยกเลิกประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดแบบเข็มขัดนิรภัยและประเภทของรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกที่ต้องจัดให้มีเข็มขัดนิรภัย พ.ศ. 2555 ลงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2555

ข้อ 2 เข็มขัดนิรภัยสำหรับรถให้มี 2 แบบ ดังนี้

(1) แบบรัดหน้าตักและรัดพาดไหล่ หรือเข็มขัดนิรภัยแบบ 3 จุด (Lap and diagonal belt or three - point belt)

(2) แบบรัดหน้าตัก หรือเข็มขัดนิรภัยแบบ 2 จุด (Lap belt or two - point belt)

ผู้ขับขี่รถยนต์และคนโดยสารตามวรรคหนึ่งขึ้นนั่งประจำที่นั่งของตนแล้ว ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัย โดยใช้สายรัดร่างกายยึดเข้ากับที่นั่งของตนและต้องไม่ให้สายรัดหลุดออกได้ การปลดเข็มขัดนิรภัยต้องกระทำได้โดยง่าย

ข้อ 3 รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน 20 ที่นั่ง (เฉพาะรถตู้โดยสาร) ในประเภทการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง และการขนส่งส่วนบุคคล และรถที่ใช้ในการขนส่งสัตว์หรือสิ่งของทุกประเภทการขนส่ง ที่ผลิต ประกอบ นำเข้า หรือจดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2555 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยดังนี้

- (1) แบบรัดหน้าตักและรัดพาดไหล่ สำหรับที่นั่งผู้ขับรถและที่นั่งตอนเดียวกับผู้ขับรถที่อยู่ด้านริมสุด
- (2) แบบรัดหน้าตักและรัดพาดไหล่ หรือแบบรัดหน้าตัก สำหรับที่นั่งอื่นนอกจาก (1)

ข้อ 4 รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน 20 ที่นั่ง (เฉพาะรถตู้โดยสาร) ในประเภทการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง และการขนส่งส่วนบุคคล ที่ผลิต ประกอบ นำเข้าหรือจดทะเบียนไว้ก่อนวันที่ 1 เมษายน 2555 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ 3 ให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ 1 มกราคม 2556

ข้อ 5 รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน 20 ที่นั่ง (ลักษณะอื่นที่มีใช้รถตู้โดยสาร) และรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งเกินกว่า 20 ที่นั่ง ในประเภทการขนส่งประจำทางหมวด 2 และหมวด 3 การขนส่งไม่ประจำทาง และการขนส่งส่วนบุคคล ที่จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2556 เป็นต้นไป ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัย ดังนี้

- (1) แบบรัดหน้าตักและรัดพาดไหล่ สำหรับที่นั่งผู้ขับรถ
- (2) แบบรัดหน้าตักและรัดพาดไหล่ หรือแบบรัดหน้าตัก สำหรับที่นั่งอื่นนอกจาก (1)

ข้อ 6 รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน 20 ที่นั่ง (ลักษณะอื่นที่มีใช้รถตู้โดยสาร) และรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งเกินกว่า 20 ที่นั่ง ในประเภทการขนส่งประจำทางหมวด 2 และหมวด 3 การขนส่งไม่ประจำทาง และการขนส่งส่วนบุคคล ที่จดทะเบียนไว้ก่อนวันที่ 1 เมษายน 2556 ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัยให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในข้อ 5 ให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ 1 เมษายน 2557

ข้อ 7 รถที่ใช้ในการขนส่ง ในประเภทการขนส่ง โดยรถขนาดเล็ก ที่จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 เป็นต้นไป ต้องติดตั้งเข็มขัดนิรภัย ดังนี้

- (1) แบบรัดหน้าตักและรัดพาดไหล่ สำหรับที่นั่งผู้ขับรถและที่นั่งตอนเดียวกับผู้ขับรถที่อยู่ด้านริมสุด
- (2) แบบรัดหน้าตัก สำหรับที่นั่งตอนกลางระหว่างที่นั่งผู้ขับรถและที่นั่งตอนเดียวกับผู้ขับรถที่อยู่ด้านริมสุด

ข้อ 8 รถตามข้อ 3 ข้อ 4 ข้อ 5 และข้อ 6 ที่มีการจัดวางที่นั่งตามความยาวของรถที่นั่งนั้นจะติดตั้งเข็มขัดนิรภัยหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องอยู่ภายใต้บังคับประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง แบบและการจัดวางที่นั่งผู้โดยสารของรถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารและรถขนาดเล็ก

ข้อ 9 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2556 เป็นต้นไป

พิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่า แม้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ออกข้อกำหนดดังกล่าวบังคับให้ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่ขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์ และคนโดยสารรถยนต์ดังกล่าว ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะที่โดยสารรถยนต์ด้วย แต่ข้อกำหนดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติดังกล่าว ก็ไม่ได้มีข้อกำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองต้องปฏิบัติต่อเด็กอย่างไรในขณะที่เด็กเป็นผู้โดยสารในรถยนต์ และไม่มีข้อกำหนด และบังคับถึงการติดตั้งอุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กเพื่อการเดินทางที่ปลอดภัย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ก็ไม่ได้มีข้อกำหนดใดเพื่อคุ้มครองเด็กให้เกิดความปลอดภัยในขณะที่เดินทาง หรือมีการบังคับใช้ระบบยึดเหนี่ยวเด็กในรถ (Restraining Car Seat) หรือการจำกัดความเร็วสำหรับผู้ขับขี่รถยนต์ที่มีเด็กร่วมเดินทางไปด้วย

ฉะนั้น ความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บของผู้โดยสารรถยนต์ที่เป็นเด็ก จึงเกิดจากการที่ผู้โดยสารที่เป็นเด็กเคลื่อนที่ด้วยความเร็วเท่ากับความเร็วของรถยนต์ เมื่อเกิดการชนกระแทกความเร็วของรถยนต์ลดลงอย่างกะทันหัน แต่ผู้โดยสารที่เป็นเด็กที่ไม่ได้รับการยึดเหนี่ยวที่ถูกต้องจึงยังคงเคลื่อนที่ต่อภายในรถยนต์ ทำให้ชนกระแทกถูกโครงสร้างภายในรถยนต์ หรือกระเด็นออกนอกรถ ดังนั้น การยึดเหนี่ยวผู้โดยสารที่เป็นเด็กไว้ไม่ให้เคลื่อนที่ต่อเมื่อรถยนต์ถูกหยุดยั้งให้ลดความเร็วลงกะทันหันโดยการใช้เบาะนั่งนิรภัยที่เหมาะสมสำหรับเด็ก (Child Safety Seat) จึงเป็นหลักการที่สำคัญในการสร้างความปลอดภัย (Security) และลดความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บในรถยนต์ของผู้โดยสารที่เป็นเด็กได้

4.1.3 ปัญหาการคุ้มครองเด็กในการโดยสารรถยนต์ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511

พระราชบัญญัติอุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 เป็นกฎหมายด้านสังคมที่คุ้มครองผู้บริโภคได้ในระดับหนึ่ง โดยกำหนดขึ้นเพื่อป้องกันและรักษาสิทธิของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. 2511 การกำหนดมาตรฐานนั้นก็เพื่อต้องการให้ผู้ผลิตต้องจัดการผลิตให้เป็นไปตามมาตรฐานอันมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สินค้ามีคุณภาพ มีความปลอดภัย และประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ จึงกล่าวได้ว่า มาตรฐานเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ต้องให้ความสนใจในการผลิตสินค้า และบริการสู่ตลาด ยิ่งเป็นตลาดโลกหรือตลาดในต่างประเทศ การคำนึงถึงมาตรฐานที่กำหนดในประเทศที่ต้องส่งสินค้าเข้าไปจำหน่ายเป็นสิ่งที่จะต้องพิจารณาเป็นอันดับแรก แต่ในความเป็นจริงความสามารถของผู้ผลิตในแต่ละประเทศรวมทั้งภายในประเทศนั้น ๆ เอง มีความเหลื่อมล้ำแตกต่างกันอย่างยิ่ง การกำหนดให้การผลิตเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน จึงเป็นอุปสรรคมากกว่าเป็น โอกาส ในหลายประเทศ และ

ในผู้ประกอบการหลายรายมีความสามารถในการผลิตที่จำกัด ซึ่งจะต้องได้รับการสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือจากรัฐ และเอื้ออำนวยให้ผู้ประกอบการธุรกิจพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตให้ได้มาตรฐานของสากล

การคุ้มครองผู้บริโภค (Consumer Protection) ในส่วนของชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้มีมาตรฐานตามที่คณะกรรมการผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกำหนด สำหรับชิ้นส่วนรถยนต์ มีเพียงกระจกนิรภัย และเข็มขัดนิรภัยเท่านั้นที่อยู่ในความควบคุมในเรื่องมาตรฐาน ส่วนชิ้นส่วนอื่น ๆ กฎหมายไม่ได้บังคับแต่อย่างใด เว้นแต่ ผู้ผลิตประสงค์จะได้รับเครื่องหมายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจึงจะนำผลิตภัณฑ์เข้ามาอยู่ในความควบคุม ซึ่งเป็นความควบคุมโดยความสมัครใจของผู้ผลิตสินค้าเอง จะเห็นได้ว่ารถยนต์ เครื่องยนต์ และชิ้นส่วนประกอบที่สำคัญเป็นผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหาย และหากเกิดความชำรุดบกพร่องก็ไม่สามารถที่จะใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเข็มขัดนิรภัยสำหรับรถยนต์ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้ว ปรากฏว่า มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวนี้ ครอบคลุมเข็มขัดนิรภัยสำหรับติดตั้งในรถยนต์ที่มีล้อตั้งแต่ 3 ล้อขึ้นไป เพื่อใช้งานเฉพาะบุคคล (ผู้ขับขี่หรือโดยสาร) ที่เป็นผู้ใหญ่ บนที่นั่งที่หันหน้าไปด้านหน้าหรือหันไปด้านหลังเท่านั้น⁹ แต่ผู้โดยสารที่เป็นเด็กซึ่งมีความแตกต่างของโครงสร้างทางด้านร่างกายระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ ซึ่งเด็กจะยังมีการเจริญเติบโตของร่างกายไม่เต็มที่ เช่น ขนาดของศีรษะของเด็กที่มีขนาดใหญ่ประมาณร้อยละ 60 ของร่างกายจะทำให้เมื่อเกิดอุบัติเหตุกระตุกดันคอหักง่าย มีเลือดออกในกะโหลกศีรษะและปอดง่าย รวมถึงตับและม้ามของของเด็กโดยปกติจะเล็บบอกออกมาทำให้ตับแตกม้ามแตกได้ง่ายกว่าผู้ใหญ่ ประกอบกับเมื่อเด็กใช้ผลิตภัณฑ์ในรถยนต์ที่ถูกออกแบบอุปกรณ์สำหรับผู้ใหญ่ เช่น การออกแบบเบาะนั่งรถยนต์ รวมถึงตำแหน่งเข็มขัดนิรภัยในรถยนต์ยังเพิ่มโอกาสให้เด็กได้รับบาดเจ็บสูงขึ้น เนื่องจากการออกแบบสำหรับผู้โดยสารที่เป็นผู้ใหญ่ การที่เด็กมีรูปร่างที่แตกต่างจากผู้ใหญ่ไปนั่งผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาสำหรับผู้ใหญ่ จะทำให้เกิดอันตรายได้เมื่อเกิดอุบัติเหตุ

⁹ ปิติคุณ เกสรินทร์. (2554). *มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองผู้บริโภค : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ซื้อรถยนต์ใหม่เปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศ*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายธุรกิจ, คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม. หน้า 83.

¹⁰ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม. (2552). *เรื่อง ยกเลิกและกำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อุตสาหกรรมเข็มขัดนิรภัยสำหรับรถยนต์* (ฉบับที่ 3998). สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. หน้า 1.

4.2 ประเภทของเบาะนั่งนิรภัยเด็กที่เหมาะสมในแต่ละช่วงอายุ

เนื่องจากเด็กยังมีการเจริญเติบโตของร่างกายไม่เต็มที่ เมื่อเด็กต้องโดยสารรถยนต์ และใช้ผลิตภัณฑ์ในรถยนต์ที่ถูกออกแบบอุปกรณ์สำหรับผู้ใหญ่ เช่น การออกแบบเบาะนั่งรถยนต์ รวมถึงตำแหน่งเข็มขัดนิรภัยในรถยนต์ เมื่อเกิดอุบัติเหตุ โอกาสที่เด็กจะได้รับบาดเจ็บมีสูงชัน เนื่องจากผลิตภัณฑ์ในรถยนต์เป็นการออกแบบสำหรับผู้โดยสารที่เป็นผู้ใหญ่ การที่เด็กมีรูปร่างต่างจากผู้ใหญ่ไปนั่งผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบมาสำหรับผู้ใหญ่จะทำให้เกิดอันตรายได้ ดังนั้น การใช้ระบบยึดเหนี่ยวตัวเด็กบนยานพาหนะ ซึ่งประกอบไปด้วยเบาะนั่งนิรภัยสำหรับเด็ก หรือเบาะเสริม ร่วมกับการใช้เข็มขัดนิรภัย มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตเด็ก

การเลือกใช้เบาะนั่งนิรภัยเด็ก (Child Safety Seat) เป็นวิธีที่ดีที่สุดเพื่อความปลอดภัยในการเดินทางของเด็ก โดยเฉพาะเด็กเล็กและทารก เพราะเบาะนั่งนิรภัยเด็ก ช่วยลดความเสี่ยงการเสียชีวิต และการบาดเจ็บร้ายแรงอื่น ๆ จากอุบัติเหตุทางรถยนต์ได้ โดยสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ ได้จัดอันดับอาการเจ็บป่วยฉุกเฉินในเด็ก 10 อันดับ โดยใน พ.ศ. 2559 มีการเปิดเผยว่า เด็กอายุ 1-15 ปี เจ็บป่วยฉุกเฉินเกี่ยวกับกุมารเวชกรรมสูงเป็นอันดับ 1 ที่ 56,101 คน รองลงมาเกิดจากอุบัติเหตุยานยนต์ ซึ่งมีเด็กเสียชีวิตรวม 36,203 คน และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นด้วย แม้ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งถือเป็นมาตรการด้านความปลอดภัยบังคับให้คนขับและคนนั่งคาดเข็มขัดนิรภัยอยู่เสมอ แต่สำหรับเด็กที่อายุน้อยกว่า 9 ปี จะไม่สามารถใช้เข็มขัดนิรภัยที่ติดมากับรถได้ เนื่องจากเด็กมีขนาดตัวเล็ก และหากประสบอุบัติเหตุ อาจเป็นอันตรายมากกว่าผู้ใหญ่ เพราะเด็กยังอ่อนแอและบอบบาง ผู้ปกครองจึงควรให้เด็กนั่งเบาะหลัง หรือให้เด็กใช้เบาะนั่งนิรภัยเด็ก และตรวจเช็คเข็มขัดนิรภัยของเด็กให้เรียบร้อยก่อนออกเดินทางทุกครั้งเสมอ เพื่อช่วยลดความรุนแรงเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้น¹¹

เบาะนั่งนิรภัยเด็ก หรือเบาะเสริมนี้มีหลายแบบ ต้องใช้ให้เหมาะสมกับอายุ และขนาดของเด็ก เช่น เด็กอายุน้อยกว่า 1 ปี และเด็กเล็ก (Convertible Seat) ที่ใช้กับเด็กอายุ 1-5 ปีได้ด้วย แต่ต้องใช้นั่งที่ด้านหลัง และหันหน้าไปทางด้านหลังเท่านั้น ซึ่งการนั่งหันหน้าไปทางด้านหลังรถนี้ จะช่วยลดการบาดเจ็บจากการหยุดกะทันหันและชนสิ่งกีดขวางด้านหน้า กลไกการชนดังกล่าว จะทำให้ศีรษะเด็กทารกที่มีขนาดใหญ่เมื่อเทียบกับลำตัว สะบัดไปทางด้านหน้าเท่ากับความเร็วของรถในขณะหยุด และสะบัดไปทางด้านหลังเมื่อรถมีการชนกระแทก การสะบัดนี้ จะทำให้เกิดการหักของกระดูกต้นคอ (Neck) และกดทับไขสันหลัง (Pith) ได้ และห้ามใช้เบาะนั่งนิรภัยเด็ก

¹¹ *คาร์ซีท เลือกซื้อและติดตั้งอย่างไร ให้ปลอดภัยต่อลูกน้อย* (ออนไลน์). (2560). เข้าถึงได้จาก: <https://www.Pobpad.com> [2561, 22 กุมภาพันธ์].

ในเบาะนั่งร่วมกับถุงลมนิรภัย (Airbags) เพราะการใช้ถุงลมนิรภัยอาจก่ออันตรายแก่เด็กที่นั่งด้านหน้าข้างคนขับได้ โดยที่มีรายงานของศูนย์ควบคุมโรคสหรัฐอเมริกา (Center for Disease Control) ถึงการเสียชีวิตของเด็กอายุ 3 สัปดาห์ ถึง 9 ปีที่เกิดจากถุงลมนิรภัยจำนวน 26 รายในเวลา 4 ปี ดังนั้น เด็กที่อายุน้อยกว่า 10 ปี จึงไม่ควรให้นั่งด้านหน้าข้างคนขับ และทารกที่ใช้เบาะนั่งนิรภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีถุงลมนิรภัย¹²

4.2.1 ประเภทของเบาะนั่งนิรภัยเด็ก

ประเภทของเบาะนั่งนิรภัยเด็ก เป็นอุปกรณ์ที่ช่วยลดความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นกับเด็กเมื่อเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์ ซึ่งร่างกายของเด็กย่อมมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง การใช้เบาะนั่งนิรภัยเด็กก็มีหลายหลายแบบเพื่อตอบสนองการเจริญเติบโตของเด็กแต่ละช่วงอายุ โดยจำแนกได้ตามอายุ ส่วนสูง และขนาดตัวของเด็ก ดังนี้¹³

1) เบาะนั่งนิรภัยเด็ก (Child Safety Seat) แบบหันหน้าไปทางด้านหลังรถ Rear-facing infant seats and Convertible seats จะออกแบบโดยมีด้ามจับอยู่ด้านบน สามารถถอดออกจากฐานที่ยึดกับเบาะรถได้ และต้องติดตั้งโดยหันหน้าเข้าหาเบาะหลังเท่านั้น การยึดเหนี่ยวทารกหันหลังที่วางในเบาะนั่งหน้าของยานพาหนะจะทำให้ศีรษะของทารกอยู่ใกล้กับถุงลมนิรภัย ซึ่งสามารถทำให้เกิดการบาดเจ็บที่ศีรษะรุนแรง (Head Injury) หรือเสียชีวิตได้หากเกิดการทำงานของถุงลมนิรภัย ในรถยนต์สมัยใหม่บางส่วนมีสวิตช์ปิดใช้งานถุงลมนิรภัยในที่นั่งผู้โดยสารด้านหน้าสำหรับการใช้เบาะนั่งเสริมสำหรับเด็ก เหมาะสำหรับทารกแรกเกิดถึง 2 ปี หรือเด็กที่มีน้ำหนักตัวไม่เกิน 10 กิโลกรัม และส่วนสูงตามที่ระบุไว้ในคู่มือการใช้งาน โดยเบาะนั่งนิรภัยเด็กชนิดนี้จะช่วยปกป้องส่วนหัวของเด็ก ลำคอ และกระดูกสันหลังได้ดีที่สุด ทั้งนี้ บิดา มารดา และผู้ปกครอง ควรศึกษาคู่มือการใช้งานเบาะนั่งนิรภัยเด็กอย่างละเอียด เพราะเบาะนั่งนิรภัยเด็กแต่ละยี่ห้อและแต่ละรุ่นอาจมีข้อกำหนดวิธีการใช้งานที่แตกต่างกัน

2) เบาะนั่งนิรภัยเด็ก แบบหันไปทางข้างหน้ารถ Forward-Facing Child Seats สามารถติดตั้งโดยยึดติดกับเบาะนั่งด้านหลัง และหันไปข้างหน้ารถเหมือนเบาะรถปกติ เหมาะสำหรับเด็กอายุ 2-5 ปี หรือเด็กที่มีน้ำหนักตัวเกิน 9 กิโลกรัม และส่วนสูงตามที่ระบุไว้ในคู่มือการใช้งาน ทั้งนี้ ผู้ปกครองควรศึกษาคู่มือการใช้งานเบาะนั่งนิรภัยเด็กอย่างละเอียด เพราะเบาะนั่งนิรภัยเด็กแต่ละยี่ห้อ และแต่ละรุ่นอาจมีข้อกำหนดที่แตกต่างกัน

¹² ศูนย์วิจัยเพื่อสร้างเสริมความปลอดภัยและป้องกันการบาดเจ็บในเด็ก (ออนไลน์). (2560). เข้าถึงได้จาก: http://www.csip.org/csip/autopage/show_page.php?h=145&s_id=9&d_id=9 [2560, 1 ธันวาคม].

¹³ *ทำไมต้องให้ลูกนั่งคาร์ซีท* (ออนไลน์). (2561). เข้าถึงได้จาก: <http://www.rakluke.com/article/24/110/3305>. [2561, 20 มีนาคม].

3) เบาะนั่งนิรภัยเด็กแบบที่นั่งเสริม (Booster Seats) คือ เบาะนั่งนิรภัยเด็กแบบมีพนักพิงด้านหลัง และแบบไม่มีพนักพิงด้านหลัง สามารถติดตั้งโดยยึดกับเบาะหลัง และหันไปข้างหน้ารถเหมือนเบาะรถปกติ ใช้สำหรับเด็กที่โตเกินกว่าจะนั่งเบาะนั่งนิรภัยเด็กแบบหันไปข้างหน้ารถได้ เหมาะกับเด็กที่มีน้ำหนักตัวตั้งแต่ 22-25 กิโลกรัม และมีอายุ 5 ปี ขึ้นไปซึ่งสามารถนั่งตัวตรงได้แล้ว และสามารถใช้งานได้จนกว่าเด็กจะโตพอคาดเข็มขัดนิรภัยได้พอดีตัว

ประเภทของสายรัดที่จะรัดตัวเด็กให้ติดกับเบาะนั่งนิรภัยเด็กนั้น มีหลายแบบตามความเหมาะสม โดยสายรัดจะแบ่งเป็นแบบต่าง ๆ ดังนี้

1) สายรัดแบบรัด 3 จุด จะมีสายรัด 3 เส้น โดยรัดตรงบ่าทั้งสองข้างของเด็ก แล้วยาวลงมาเชื่อมล้อคไกล์ ๆ ด้านล่างของที่นั่ง

2) สายรัดแบบรัด 5 จุด จะมีสายรัด 5 เส้น แบ่งเป็น 2 เส้นที่บ่า อีก 2 เส้นที่สะโพก และอีกเส้นที่เป้ากางเกง ซึ่งเหมาะกับเด็กทารกที่มีน้ำหนักไม่เกิน 9 กิโลกรัม

3) แบบ Overhead Shield จะมีคานขนาดใหญ่พอสมควรติดอยู่บริเวณด้านหน้าของเบาะเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กกระเด็นหลุดออกจากเบาะนั่งนิรภัยเด็ก (Child Safety Seat) แล้วไปกระแทกหรือเหวี่ยงไปโดนส่วนต่าง ๆ ของรถ

4) แบบ T-Shield จะมีคานเป็นรูปสามเหลี่ยมอยู่ติดกับสายรัดช่วงบ่า

นอกจากนี้การเลือกเบาะนั่งนิรภัยเด็ก ตามประเภทที่เหมาะสมกับอายุและขนาดตัวของเด็กแล้ว ผู้ปกครองอาจต้องคำนึงถึงอุปกรณ์และองค์ประกอบอื่น ๆ ของเบาะนั่งนิรภัยเด็กด้วย เช่น

(1) เข็มขัดนิรภัยของเบาะนั่งนิรภัยเด็ก ควรผ่านเกณฑ์มาตรฐาน และควรเป็นเข็มขัดนิรภัยแบบ 5 จุด เพราะมีความปลอดภัยกว่าแบบ 3 จุด

(2) มาตรฐานความปลอดภัย เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงานภาครัฐใด ๆ ที่รับรองมาตรฐานของเบาะนั่งนิรภัยเด็ก ซึ่งถูกผลิตและนำเข้ามาในประเทศไทยโดยเฉพาะ ดังนั้น ผู้ใช้ควรเลือกเบาะนั่งนิรภัยเด็กที่ผ่านมาตรฐานจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ เช่น Federal Motor Vehicle Safety Standard 213 ของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

(3) ความใหม่ของผลิตภัณฑ์ ในการซื้อเบาะนั่งนิรภัยเด็กมือหนึ่ง ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ย่อมดีกว่า เพราะเพิ่งถูกผลิตและยังไม่ผ่านการใช้งาน ความเสี่ยงต่อการชำรุดเสียหายจึงน้อยกว่า กรณีจำเป็นต้องซื้อสินค้ามือสอง ควรสังเกตว่าผลิตภัณฑ์นั้นไม่มีชิ้นส่วนใดขาดหายไป ไม่มีรอยแตก หรือรอยร้าว และไม่เคยผ่านอุบัติเหตุทางรถยนต์มาก่อน เพราะอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของระบบนิรภัยได้

(4) ไม่ควรตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์จากราคาเพียงอย่างเดียว เพราะเบาะนั่งนิรภัยเด็กที่มีราคาสูง ไม่ได้เป็นตัวบ่งชี้ว่าจะใช้งานได้ดีกว่า หรือปลอดภัยกว่าเสมอไป

สำหรับเด็กนั้นจะใช้เข็มขัดนิรภัยที่ติดมากับรถยนต์ได้เหมาะสมปลอดภัยก็ต่อเมื่อมีอายุตั้งแต่ 9 ปีขึ้นไป หรือมีน้ำหนักมากกว่า 30 กิโลกรัม หรือมีความสูงตั้งแต่ 140 เซนติเมตร ขึ้นไปเท่านั้น โดยเด็กจะพร้อมที่จะใช้เข็มขัดนิรภัยของรถได้ตามปกติเมื่อเด็กมีความสูงเพียงพอที่ขาและเข้าของเด็กสามารถนั่งห้อยขาได้ในเบาะนั่งรถได้พอดี และโตพอที่จะสามารถนั่งตัวตรง หลังพิงพนักพิงได้ตรง โดยเข็มขัดนิรภัยของรถส่วนล่างจะต้องรัดได้ตรงส่วนกระดูกเชิงกราน (Pelvis) ไม่ใช่รัดตรงบริเวณท้อง และเข็มขัดที่พาดส่วนบ่าจะต้องพาดผ่านมาตรงส่วนหน้าอก ไม่ใช่ผ่านมาตรงแขนหรือคอ มิฉะนั้น เข็มขัดนิรภัยอาจกลายเป็นตัวการก่อให้เกิดอันตรายต่อเด็ก ๆ อย่างรุนแรงได้ ในพระราชบัญญัติจราจรของบ้านเรากำหนดไว้ในมาตรา 123 วรรคสองว่า ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัย ไว้กับที่นั่งในขณะที่ขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัย ซึ่งหากเด็กอายุน้อยกว่า 9 ปี หรือสูงน้อยกว่า 140 เซนติเมตรรัดเข็มขัดนิรภัยที่ติดมากับรถแล้ว แทนที่เข็มขัดนิรภัยสายล่างจะพาดบนหน้าคอก และแนบบริเวณเชิงกราน แต่กลับมารัดตรงท้องน้อย สายบนแทนที่จะพาดที่หน้าอกและไหล่ ก็กลับมารัดที่ลำคอของเด็ก ดังนั้น หากรถเบรกหรือชนอย่างกะทันหัน เข็มขัดจะทำอันตรายแก่อวัยวะภายในช่องท้องและลำคอของเด็กได้

ดังนั้น หากเด็กที่ต้องเดินทางโดยรถยนต์มีอายุไม่เกิน 9 ปี เบาะนั่งนิรภัยเด็ก (Child Safety Seat) จะช่วยปกป้องชีวิตของเด็ก National Highway Traffic Safety Administration ของสหรัฐฯ ได้ทำการศึกษาและพบว่า เบาะนั่งนิรภัยเด็กนี้จะลดความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตในเด็กทารกถึงร้อยละ 69 และเด็กอายุ 1-4 ปี ร้อยละ 47 ในขณะที่เดียวกันจะลดความเสี่ยงต่อการเสียชีวิต ในเด็กอายุมากกว่า 5 ปีได้ร้อยละ 45 และลดความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บรุนแรงร้อยละ 50¹⁴

4.2.2 เบาะนั่งนิรภัยเด็กที่เหมาะสมกับอายุและขนาดของเด็ก

การใช้เบาะนั่งนิรภัยเด็ก ต้องใช้ให้เหมาะสมกับอายุ และขนาดของเด็ก วิธีการเลือกชนิดของเบาะนั่งนิรภัยเด็ก และวิธีการใช้ที่สำคัญ ดังต่อไปนี้¹⁵

1) เด็กที่มีอายุน้อยกว่า 1 ปี ต้องใช้เบาะนั่งนิรภัยเด็ก และต้องจัดวางเบาะนั่งนิรภัยไว้ที่เบาะหลัง โดยหันหน้าไปทางด้านหลังรถเท่านั้น เพื่อลดโอกาสความเสี่ยงต่อการเกิดกระดูกต้นคอหักจากการสะบัดของศีรษะเมื่อเกิดการชนหรือการเบรกที่รุนแรง และเมื่อนำเด็กทารกเกิดใหม่มานั่ง

¹⁴ Camela baby Thailand. (2558). *รักลูกอย่ากอด ใช้ที่นั่งนิรภัย (Car seat)* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.facebook.com/camerababy/posts/808996899148784:0> [2560, 1 ธันวาคม].

¹⁵ สำนักข่าวอิสรา. (2560). *จากห้ามนั่งหลังกระบะถึงเบาะนิรภัยสำหรับเด็ก คิดอย่างไรให้ถูกและปลอดภัย* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.isranews.org/thaireform/thaireform-documentary/55323-child-55323.html> [2560, 1 ธันวาคม].

เบาะนั่งนิรภัยเด็ก ควรปรับมุมการนั่งของเด็กให้ได้ 45 องศา ซึ่งเบาะนั่งนิรภัยเด็กบางรุ่น มีขีดแสดงองศาให้ดูง่ายขึ้น หากเด็กที่มีอายุน้อยกว่า 2 ปี ต้องใช้บนที่นั่งด้านหลังและหันหน้าไปทางด้านหลังเท่านั้น การนั่งหันหน้าไปทางด้านหลังรถ จะช่วยลดการบาดเจ็บจากการเบรกกะทันหัน และชนสิ่งกีดขวางด้านหน้า ซึ่งการชนดังกล่าวจะทำให้ศีรษะเด็กทารกที่มีขนาดใหญ่เทียบกับลำตัว สะบัดไปทางด้านหน้าเท่ากับความเร็วของรถในขณะรถเบรกและสะบัดไปทางด้านหลังเมื่อมีการชนกระแทก การเคลื่อนที่ของศีรษะบนต้นคอสองทิศทางอย่างรวดเร็ว จะทำให้เกิดการหักของกระดูกต้นคอ (Neck) และกดทับไขสันหลัง (Pitb) ซึ่งเป็นศูนย์รวมเส้นประสาทต่าง ๆ ที่ส่งจากสมองไปควบคุมร่างกายส่วนต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นคอถึงปลายแขน ปลายขา รวมทั้งการหายใจและการขับถ่ายด้วย

2) เด็กอายุ 2-6 ปี ให้ใช้เบาะนั่งนิรภัยสำหรับเด็กเล็กที่มีจุดยึดเหนี่ยวในตัวต่อไปจนเด็กมีส่วนสูง หรือมีน้ำหนักตัวเกินกว่าข้อกำหนดของเบาะนั่งนิรภัยที่ใช้ จึงเปลี่ยนมาใช้ที่นั่งเสริม (Booster Seat) โดยสามารถนั่งหันหน้าไปด้านหน้า (Forward Facing Seat) เบาะนั่งนิรภัยสำหรับเด็กวัยนี้ ยังคงมีสายรัดตัวเป็นแบบยึดเหนี่ยวร่างกายเด็กไว้ 5 จุด

3) เด็กอายุ 4-11 ปี ให้ใช้ที่นั่งเสริม (Booster Seat) ซึ่งมีราคาที่เหมาะสม โดยไม่มีสายรัดตัวยึดเหนี่ยวเด็ก แต่จะใช้เข็มขัดนิรภัยรถยนต์เป็นอุปกรณ์ยึดเหนี่ยว เด็กวัยนี้ยังคงต้องนั่งเบาะหลังเท่านั้น การใช้เข็มขัดนิรภัยในตำแหน่งไม่เหมาะสมก่อให้เกิดผลเสียเรียกว่า โรคของเข็มขัดนิรภัย (Safety Belt Syndrome) โดยที่เข็มขัดรัดจะต้องอยู่บริเวณหัวไหล่และสะโพกของเด็ก ห้ามใช้เพียงเข็มขัดบริเวณต้นขาโดยทิ้งเข็มขัดที่จะต้องคาดบริเวณหน้าอก และควรให้เข็มขัดรัดอยู่บริเวณตำแหน่งที่ต่ำที่สุด ส่วนการให้เด็กใช้ที่นั่งเสริม (Booster Seat) จะสามารถช่วยป้องกันการบาดเจ็บในช่องท้อง ไขสันหลัง ลำคอและใบหน้าได้

เมื่อติดตั้งเบาะนั่งนิรภัยเด็ก (Child Safety Seat) ลงบนเบาะของรถยนต์ จะต้องติดตั้งไว้ใกล้กับจุดที่เข็มขัดนิรภัย (Safety Belt) ของรถผ่านตลอดมาที่ตัวเบาะนั่งนิรภัยเด็กแล้ว ใช้เข็มขัดนิรภัยล็อกเบาะนั่งนิรภัยเด็กให้แน่น ซึ่งหากเบาะนั่งนิรภัยเด็กนั้นได้รับการติดตั้งอย่างถูกต้องแล้ว เบาะนั่งนิรภัยเด็กนั้น จะขยับไปด้านซ้าย ด้านขวา หรือด้านหน้าได้ไม่เกิน 1 นิ้ว ซึ่งหากขยับเบาะนั่งนิรภัยเด็กได้มากกว่า 1 นิ้ว แสดงว่าการติดตั้งไม่แน่นพอ จะต้องทำการติดตั้งใหม่ และสายรัดจะต้องไม่สามารถดึงขึ้นมาเป็นจีบได้ โดยสายรัดจะต้องดึงราบไปกับตัวเด็ก ถ้ายังดึงสายรัดขึ้นมาได้แปลว่ายังรัดไม่แน่นพอ และเพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุด เด็กที่อายุน้อยกว่า 12 ปีต้องนั่งเบาะหลังเท่านั้น หรือในกรณีที่เข็มขัดนิรภัยของเบาะนั่งนิรภัยเด็กมีขนาดใหญ่เกินไป ควรปรับเข็มขัดนิรภัยให้พอดีกับตัวเด็ก แต่หากยังไม่แน่นพอ ผู้ปกครองอาจนำผ้าขนหนูมาม้วนและหนุนไว้ข้าง ๆ ตัวเด็กทั้ง 2 ข้าง หรืออาจเลือกซื้อหมอนหนุนโดยเฉพาะมาใช้ รวมทั้งไม่ควรวางสิ่งของไว้ใต้ตัวเด็ก

ขณะนั่งบนเบาะนั่งนิรภัยเด็ก เพราะเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นอาจทำให้เข็มขัดนิรภัยทำงานได้ไม่เต็มที่ และไม่ควรใช้งานเบาะนั่งนิรภัยเด็ก สำหรับเด็กเล็กติดต่อกันนานเกินกว่า 2 ชั่วโมง เนื่องจากเด็ก ต้องการการเคลื่อนไหวอย่างอิสระโดยให้ปรับเปลี่ยนการนั่งอยู่เรื่อย ๆ และเมื่อเด็กนั่งอยู่บนเบาะ อย่างถูกต้อง แนะนำให้ใช้ระบบล็อคประตุนิรภัยสำหรับเด็ก ซึ่งเป็นอุปกรณ์มาตรฐานในรถยนต์ทุกรุ่น การล็อคประตุนิรภัยสำหรับเด็กเป็นการป้องกันไม่ให้เด็กเปิดประตูดเองจากด้านใน